KULTURA

Kwartalnik Gminy Biłgoraj

nr (12) październik - grudzień 2014 r.

ISSN 2299 – 047X

Najserdeczniejsze życzenia radosnych, szczęśliwych i spokojnych Świąt Bożego Narodzenia spędzonych w gronie rodziny i najbliższych. Obfitości łask płynących z Narodzenia Chrystusa, spełnienia zawodowego i osobistego oraz wszelkiej pomyślności w nadchodzącym Nowym Roku życzą

Jan Majewski
Przewodniczący Rady
Gminy Biłgoraj

Wiesław Różyński
Wójt Gminy Biłgoraj

Celina Skromak
Dyrektor Gminnego
Ośrodka Kultury w Biłgoraju

GMINA BIŁGORAJ

Mijający rok 2014 w Gminie Biłgoraj obfitował w szereg zrealizowanych inwestycji. W marcu 2014 roku zakończono projekt „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Dąbrowica". Wykonano ponad 9 km sieci kanalizacji sanitarnej, zbudowano 5 pompowni sieciowych oraz zakupiono specjalistyczny samochód do obsługi sieci kanalizacyjnej. Wartość zadania wyniosła prawie 4 mln zł netto, z czego dotacja z POIiŚ to ponad połowę tej kwoty. Trwa budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Dereźnia Zagrody, Dereźnia Solska, Dereźnia Majdańska, Gromada. Sieci główne kanalizacji sanitarnej są już wykonane. Rozbudowana została sieć wodociągowa i kanalizacyjna w miejscowości Sól (II linia zabudowy) – zadanie obejmowało wykonanie ok. 1,5 km kanalizacji sanitarnej wraz z pompownia sieciową i ok. 1,3 km sieci wodociągowej. Ukończono również budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowości Zagrody Dąbrowickie.

Zakończona została budowa sieci wodociągowej Teodorówka - Wolaniny - Brodziaki. Zadanie obejmowało wykonanie ok. 3,2 km sieci wodociągowej wraz z dodatkową studnią na ujęciu wody w Hedwiżynie i pompownią wody w Teodorówce za około 1 mln zł netto. Ukończono również rozbudowę wodociągu w miejscowości Korytków Duży. Zakończono budowę studni głębinowej na istniejącym ujęciu wody dla stacji uzdatniania wody w Majdanie Gromadzkim. Studnia zaopatrywać będzie w wodę Gromadę, Nadrzecze i Majdan Gromadzki. Na ukończeniu jest budowa chodnika przy drodze powiatowej w Starym Bidaczowie na trasie pieszych szlaków turystycznych „Roztoczańskiego", „Partyzanckiego" , „Walk Partyzanckich".

W ramach projektu Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń w Gminie Biłgoraj poprzez zastosowanie przyjaznej środowisku energii słonecznej – etap II zaprojektowano i wykonaniu prawie 400 instalacji solarnych na budynkach prywatnych w Gminie Biłgoraj. Wartość tego przedsięwzięcia wyniosła 3 367 345,88 zł brutto, z czego dofinansowanie z RPO Województwa Lubelskiego wyniosło ponad 2, 5 mln zł.

Wykonana została modernizacja budynku Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Korytkowie Dużym wraz z zagospodarowaniem placu szkolnego. Roboty polegały na wymianie pokrycia dachu, wykonaniu elewacji szkoły i wykonaniu zagospodarowania terenu przy szkole. Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Bukowej. Roboty polegały na wykonaniu wymiany pokrycia dachu, wykonaniu ocieplenia i elewacji szkoły, remoncie poddasza oraz zagospodarowaniu terenu przy szkole.

Ponadto w ramach budżetu na rok 2014 zlecono i wykonano następujące projekty budowlano-wykonawcze: budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Majdan, Gromadzki, Nadrzecze, Korytków Duży, budowa chodnika w miejscowości Kolonia Sól, budowa centrum rekreacyjno-kulturalnego w miejscowości Hedwiżyn.

Piotr Lewkowicz

z cyklu „Samotność gwiazd"

tak wiele interesów spraw
uliczek krętych naszych godzin
Panie oczyść nas i spraw
by zachwyt Tobą miłość rodził

w zmęczeniu minut w pocie dni
które jak chmury przemijają
oczyść nas Panie i spraw by
deszczem spadały w ziemię czasu

tak wiele interesów spraw
i słów i słów zbyt wiele pada
oczyść nas Panie z kłamstwa prawd
miłością swoją wyspowiadaj ...

Wiesław Janusz Mikulski

Redaktor naczelny: Celina Skromak
Dziennikarze wydania:
Celina Skromak, Irmina Ziętek, Dominik Róg, Zofia Nizio, Małgorzata Palikot, Zenon Łój, Małgorzata Małysza, Joanna Koper, Anna Bugała, Lucyna Bielak, Anna Grabias, Patrycja Łubiarz, Zofia Bielak, Piotr Lewkowicz, Maria Kawalec, Ewa Nizio

Druk: Drukarnia Helvetica, ul. Włosiankarska 13, 23-400 Biłgoraj
Wydawca: Gminny Ośrodek Kultury w Biłgoraju, ul. Kościuszki 88, 23 – 400 Biłgoraj
www.gokbilgoraj.pl, e-mail: gok_bilgoraj@op.pl

Spis treści:

Warsztaty kulinarne „Zasmakuj w tradycji” w Ciosmach i Korytkowie Dużym 4
Pokaz Kulinarny Bożeny Dykiel 5
Warsztaty muzyczne 6
XVIII Jesienny Konkurs Recytatorski „Teraz i tu” 7
Kiszenie kapusty 8
XIX Jesienna Biesiada Kulturalna w Soli 9
„Zobaczyć historię, ożywić pamięć” 10
1918 12
„…Można wybaczyć, lecz nigdy zapomnieć…” 13
W partyzanckim obozie – w kotle (cz. 2) 14
25 listopada - Światowy Dzień Pluszowego Misia 15
Pełen czarów andrzejkowy wieczór zdarza się tylko raz w roku 16
Wzbogacony księgozbiór bibliotek Gminy Biłgoraj 16
Wiadukt kolejowy w Dąbrowicy pomalowany 17
Andrzejki 18
Mali ekolodzy 18
Tajemnica Wigilijnej Nocy 19
Warsztaty kolędnicze w Przedszkolu w Korczowie 19
Projekt ekologiczno - przyrodniczy „Przyrodę poznaję, szanuję, chronię” 20
Mamy nową Radę Gminy 21
XXV Powiatowy Konkurs Wiedzy o Ziemi Biłgorajskiej 22
Najpiękniejsze ozdoby świąteczne 24
Boże Narodzenie 25
„Współpracujemy profesjonalnie” w Gminie Biłgoraj 26
Wydarzenia 27

str. 10

W niedzielę 19 października 2014r., w godzinach popołudniowych w Brodziakach, przy leśniczówce miało miejsce kolejne spotkanie pokoleń na pikniku rodzinnym pn.”Zobaczyć historię, ożywić pamięć”.

str. 6

W dniach 27 i 28 października odbyły się warsztaty muzyczne w ramach projektu „Baby z kopytem” realizowanego przez Gminny Ośrodek Kultury w Biłgoraju, który został dofinansowany z Programu „Działaj Lokalnie VIII”.

str. 9

Obchody Święta Niepodległości w Gminie Biłgoraj rozpoczęły się montażem słowno - muzycznym i mszą św. w intencji Ojczyzny w kościele p.w. Św. Michała Archanioła w Soli oraz złożeniem wieńców pod pomnikiem Marszałka Józefa Piłsudskiego.

str. 22

Dnia 10 grudnia 2014 r. w Zespole Szkoły Podstawowej i Gimnazjum im. Papieża Jana Pawła II w Dereźni, 71 uczniów ze szkół powiatu biłgorajskiego zaprezentowało swoją wiedzę o historii, zabytkach, walorach przyrodniczych i krajobrazowych Ziemi Biłgorajskiej.

str. 12

Poniższy artykuł jest dosłowną kopią zapisków mojego dziadka Jana Krasowskiego (1904 – 1975). Przedstawia Jego przemyślenia i odbiór wydarzeń mających wpływ na odzyskanie przez Polskę niepodległości.

Warsztaty kulinarne „Zasmakuj w tradycji" w Ciosmach i Korytkowie Dużym

W sobotę 4 października odbyły się warsztaty kulinarne w świetlicy w Ciosmach, a w niedzielę 26 października w remizie OSP w Korytkowie Dużym. Warsztaty zostały przeprowadzone w ramach projektu „Zasmakuj w tradycji" realizowanego przez LGD Ziemia Biłgorajska, LGD Kraina Wokół Lublina i LGD Ziemi Kraśnickiej. W powiecie biłgorajskim w projekcie wzięło udział 12 gmin.

Warsztaty w Ciosmach rozpoczęły się prezentacją multimedialną na temat produktów regionalnych, a gospodynie z Ciosmów omówiły tradycyjne potrawy, które znalazły się na pięknie przygotowanym i bogato zastawionym stole regionalnym. A były na nim domowe chleby, pierogi gryczane, bułki drożdżowe, masło, smalec z ogórkiem kiszonym, krążałki, pierogi z kapustą i grzybami, łupcie, krokiety. Nie mogło oczywiście zabraknąć domowych ciast i żurawinowej nalewki.

W warsztatach kulinarnych wzięły udział cztery siedmioosobowe drużyny. Pizzę neapolitańską, pizzę domową i orzotto z kaszy pęczak przygotowywali: męska drużyna strażaków z OSP w Bukowej, mieszana drużyna młodzieży z Korytkowa Dużego, panie z KGW w Dąbrowicy i panie ze Stowarzyszenia „Dąb" w Ciosmach. W czasie trwających 4 godziny warsztatów kulinarnych z kucharzami z firmy Don Brando z Lublina scenę w Ciosmach wypełniły dzieci z miejscowej szkoły. Piękne stroje małych aktorów i rozśpiewane przedstawienie „Bal u pani Jesieni" bardzo spodobało się zgromadzonej widowni. Pełne dobrego humoru widowisko „Lesie ty mój lesie" zaprezentował zespół śpiewaczo - obrzędowy „Jarzębina" z Bukowej, biłgorajskiego muzykowania można było posłuchać w wykonaniu kapeli ludowej „Krążałka", a tradycyjne pieśni biłgorajskie zaśpiewały panie z KGW w Ciosmach. Twórcy ludowi z Bukowej i Ciosmów zapewnili pokazy ginących zawodów.

Można było uczestniczyć w warsztatach strugania łubów, dłubania łyżek drewnianych i wykonywania kwiatów z bibuły, które poprowadzili pani Julia Małek z Ciosmów i panowie Antoni Frączek i Tadeusz Małysza z Bukowej.

Gospodarze z Ciosmów stworzyli doskonałą atmosferę dzięki swojej naturalnej gościnności i życzliwości, zadbali o piękną oprawę scenograficzną imprezy, a dobrego klimatu dopełniał płonący w kominku ogień. Oprócz uginającego się od lokalnych specjałów regionalnego stołu gospodarze przygotowali dla wszystkich uczestników pyszną kapustę z grochem i olejem. Ponadto można było popróbować potraw przygotowanych przez uczestników warsztatów. Spotkaniu kulinarnemu w Ciosmach towarzyszyła ekipa telewizyjna z TVP Lublin. Trwałym efektem projektu „Zasmakuj w tradycji" będzie film promujący walory przyrodnicze i kulturowe

Gminy Biłgoraj, powstanie również przewodnik kulinarny po smakach biłgorajskich.

W niedzielę 26 października w remizie OSP w Korytkowie Dużym

odbyły się kolejne warsztaty kulinarne w ramach projektu „Zasmakuj w tradycji". Uczestnicy warsztatów przygotowali następujące potrawy: gulasz bawarski oraz chrupiące racuszki z cukinii i jabłek z sosem malinowym. W warsztatach tak jak poprzednio wzięły udział cztery siedmioosobowe drużyny: strażacy z OSP w Korytkowie Dużym, członkinie Chóru z Korytkowa Dużego, Stowarzyszenie „Moje Nadrzecze" i grupa z sołectwa Hedwiżyn. Każda z drużyn przygotowywała po dwie potrawy i wszystkie smakowały znakomicie. Warsztaty stworzyły możliwość, by w atmosferze dobrej zabawy, sprawdzić swoje umiejętności kulinarne.

Celina Skromak

Pokaz Kulinarny Bożeny Dykiel

12 października w restauracji DoDo w Biłgoraju odbył się Pokaz Kulinarny Bożeny Dykiel. Został zorganizowany przez LGD Ziemia Biłgorajska w ramach realizacji projektu „Zasmakuj w tradycji".

W pokazie wzięło udział ponad 200 osób z poszczególnych gmin powiatu Biłgorajskiego, a byli to głównie uczestnicy poprzedzających pokaz warsztatów kulinarnych. Bożena Dykiel znana i popularna aktorka teatralna i filmowa, jednocześnie mistrzyni sztuki kulinarnej poprowadziła pokaz kulinarny w trzech odsłonach. Na oczach publiczności wyczarowywała pachnące czosnkiem i ziołami potrawy. Można było popróbować przygotowanej przez panią Bożenę sałatki ziemniaczanej, żurku i indyka po chińsku, a później otrzymać autograf i zrobić sobie zdjęcie z panią Bożeną.

W ramach pokazu został przeprowadzony konkurs na tradycyjne potrawy biłgorajskie, wykonane przez panie z Kół Gospodyń Wiejskich, Stowarzyszeń czy zespołów śpiewaczych. Komisja w składzie: Emilia Borowy - Restauracja Sitarska w Biłgoraju, Maria Kaziuk - Roztoczańskie Centrum Konferencyjne „Perła Tanwi" w Pisklakach i Marzena Mroczkowska - prezes LGD Ziemia Biłgorajska miała bardzo trudne zadanie, żeby z tych regionalnych pyszności wybrać te najsmaczniejsze. W konsekwencji I nagrodę przyznała autorce aleksandrowskiej kapusty uwarzanej, druga nagroda przypadła za przygotowany barszcz szczawiowy a trzecią wygrała potrawa z Ciosmów, a były to gołąbki z kaszą gryczaną i grzybami. Wyróżnienie komisja przyznała za placuszki cudaczki z Rokitowa. Nagrody laureatkom wręczała pani Bożena Dykiel. Oprócz potraw konkursowych można było popróbować przeróżnych lokalnych specjałów, które znalazły się na stole regionalnym. Muzycznie spotkanie ubarwiła Kapela Ludowa „Krążałka" z Gminnego Ośrodka Kultury w Biłgoraju.

Celina Skromak

Warsztaty muzyczne

W dniach 27 i 28 października odbyły się warsztaty muzyczne w ramach projektu „Baby z kopytem" realizowanego przez Gminny Ośrodek Kultury w Biłgoraju, który został dofinansowany z Programu „Działaj Lokalnie VIII" przez Fundację Fundusz Lokalny Ziemi Biłgorajskiej.

Dzięki pozyskanemu grantowi w trzech gminnych szkołach zostały przeprowadzone warsztaty tradycyjnego muzykowania i białego śpiewu. Warsztaty zostały przeprowadzone przez muzyków ze Szkoły Suki Biłgorajskiej, rodzinę państwa Butrynów z Janowa Lubelskiego. Gościliśmy w naszych szkołach pana Zbigniewa Butryna, Krzysztofa Butryna i panią Martę Butryn. Młodzież miała okazję zapoznać się z tradycyjnymi instrumentami ludowymi, takimi jak suka biłgorajska, oktawki, basetla, skrzypce i bębenek sitkowy. Pan Zbigniew, artysta, muzyk i lutnik, założyciel Pracowni Instrumentów Ludowych, przybliżył młodzieży proces wykonywania tych instrumentów. Warsztaty były też doskonałą okazją, by posłuchać tradycyjnego muzykowania na tych instrumentach i sztuki białego śpiewu.

Młodzież dowiedziała się także o wielu zwyczajach dorocznych oraz pieśniach i muzyce, która im towarzyszyła. Wiele radości uczestnikom warsztatów sprawiło przypomnienie zapomnianych już zabaw dziecięcych. Zarówno dzieci, jak i młodzież gimnazjalna z radością pobawili się w „przepióreczkę", „mietlarza", w zabawę z kapeluszami, czy „w dwa kije". Warsztaty zostały przeprowadzone w Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Bukowej, w ZSPiG w Korytkowie Dużym i w Szkole Podstawowej w Woli Dereźniańskiej.

W Gminie Biłgoraj zespół, który kultywuje tradycje białego śpiewu, to Zespół Śpiewaczy z Rudy Solskiej. Natomiast utworzony w 2013r. zespół folkowy „Podkowa" czerpie inspiracje muzyczne od Pań z zespołu z Rudy.

Dlatego też w ramach tego projektu, dzięki współpracy tych dwóch gminnych zespołów, tego najdłużej działającego i najbardziej utytułowanego oraz tego najmłodszego, została wydana płyta Zespołu Śpiewaczego z Rudy Solskiej i zespołu folkowego „Podkowa". Płyta „Baby z kopytem" to tradycyjne pieśni biłgorajskie z repertuaru Zespołu Śpiewaczego z Rudy Solskiej w nowych aranżacjach i odmienionych brzmieniach.

Celina Skromak

XVIII Jesienny Konkurs Recytatorski „Teraz i tu”

29 października w sali konferencyjnej Urzędu Gminy w Biłgoraju odbyły się Eliminacje Gminne Jesiennego Konkursu Recytatorskiego. Do udziału w konkursie zgłosiło się 26 uczestników z siedmiu szkół.

Komisja w składzie pani Halina Ewa Olszewska i Ewa Bordzań po przesłuchaniu wszystkich recytatorów do etapu powiatowego konkursu zakwalifikowała troje recytatorów: Wiktorię Poznańską z Gimnazjum w Gromadzie oraz Karolinę Kaczor i Kamila Mazurka z Gimnazjum w Dąbrowicy. Wyróżnienia specjalne otrzymali: Katarzyna Siembida ze Szkoły Podstawowej w Dąbrowicy, Maja Sokołowska z Gimnazjum w Gromadzie i Amelia Grab ze Szkoły Podstawowej w Ciosmach. Ponadto komisja wyróżniła: Klaudię Markiewicz i Angelikę Serwin ze Szkoły Podstawowej w Hedwiżynie, Aleksandrę Marczak ze Szkoły Podstawowej w Korytkowie Dużym, Antoniego Myszaka ze Szkoły Podstawowej w Bukowej, Zuzannę Nalepa ze Szkoły Podstawowej w Ciosmach i Klaudię Paluch z Gimnazjum w Dąbrowicy. Wszyscy uczestnicy otrzymali nagrody książkowe i dyplomy za udział w konkursie. Nagrody recytatorom wręczył Wójt Gminy Biłgoraj Wiesław Różyński.

8 listopada b.r. w Biłgorajskim Centrum Kultury odbył się XVIII Finał Turnieju Powiatowego Jesiennego Konkursu Recytatorskiego. Przystąpiło do niego czternastu recytatorów, którzy deklamowali poezję autorów debiutujących po 1989 roku. Do Turnieju Wojewódzkiego nominowano pięcioro recytatorów, w tym Kamila Mazurka z Gimnazjum w Dąbrowicy, instruktor Joanna Kurkowska – Sikora, który został laureatem Finału Wojewódzkiego JKR w Lublinie.

Celina Skromak

Kiszenie kapusty

Dawniej kapusta obok ziemniaków była podstawowym produktem żywnościowym na wsi przez cały czas zimowy. Więc nic dziwnego, że bardzo pieczołowicie przygotowywano jej ogromne zapasy na zimę, a nawet i wiosnę.

Już od połowy października zaczynał się zbiór kapusty z pola. W danym dniu wszyscy domownicy szli w pole z tasakiem, a gospodarz wyjeżdżał wozem drabiniastym, na który ładowano wyrąbane głowy kapusty. Śpieszono się, aby zdążyć przed południem, a było tej kapusty często kilka wozów. Po wyrąbaniu i zwiezieniu kapusty do domu gospodarze przygotowywali się do jej kiszenia: uszczelniali beczki, ostrzyli noże i tasaki, przynosili potrzebne naczynia. Wczesnym wieczorem schodzili się zawiadomieni wcześniej sąsiedzi (mężczyźni i kobiety) i zaczynały się obieraczki. Kobiety siedząc na stołkach i ławach, obierały kapustę z wierzchnich liści i głąbów, a mężczyźni przynosili świeżą kapustę, wynosili obcięte liście i siekali obrane głowy. I tak odbywało się siekanie: dwóch mężczyzn mając po dwa tasaki stawało naprzeciw siebie nad drewnianym naczyniem (cebrem) napełnionym głowami kapusty i obaj równocześnie siekali.

Potem posiekaną kapustę najczęściej gospodarz przyprawiał szarą solą, mieszał i wsypywał do dużej beczki. Beczki były naprawdę duże, miały co najmniej 1,5 m wysokości i ponad metr szerokości. Kapustę w beczce początkowo udeptywano. Najczęściej robiła to kobieta. Po wcześniejszym „uroczystym" umyciu nóg wsadzano ją do beczki i pozostawała tam aż do jej napełnienia, cały czas udeptując wciąż dosypywaną kapustę.

Przez cały wieczór umilano sobie czas dowcipkowaniem, psikusami, ploteczkami, kobiety śpiewały, a mężczyźni „podbudowywali" swoje siły nalewkami, które gospodarz sam przygotował. Po skończonej pracy następował poczęstunek, najczęściej znajdował się też jakiś grajek i obowiązkowo odbywała się potańcówka.

Kapustę w beczce trzeba było jeszcze doglądać przez kilka dni np. przebijać tzn. przekłuć zaostrzonym drągiem od góry aż do dna, zbierać pleśń, która pojawiała się na wierzchu, myć krążek i kamienie, którymi była przyciśnięta. Na przechowywanie kapusty wybierało się zimne pomieszczenie np. komorę lub zrąb.

Wszystkie prace związane z kiszeniem kapusty trzeba było zrobić przed dniem Wszystkich Świętych gdyż w tygodniu zadusznym nie można było robić, żeby się nie zepsuła.

Anna Grabias
Patrycja Łubiarz

XIX Jesienna Biesiada Kulturalna w Soli

Obchody Święta Niepodległości w Gminie Biłgoraj rozpoczęły się montażem słowno - muzycznym w wykonaniu uczniów z Zespołu Szkół w Soli i mszą św. w intencji Ojczyzny w kościele p.w. Św. Michała Archanioła w Soli oraz złożeniem wieńców pod pomnikiem Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Dalsza część uroczystości odbyła się w Zajeździe na Rozdrożu w Soli, którą przepiękną pieśnią patriotyczną „Pytasz mnie" rozpoczął Jurek Odrzywolski. Uczestników i gości XIX Jesiennej Biesiady Kulturalnej powitał Wójt Gminy Biłgoraj Wiesław Różyński. Następnie głos zabrali przybyli na uroczystość goście: pan Marian Jaworowski - Radny Sejmiku Wojewódzkiego i pan Jan Lelonek - kierownik Delegatury Kuratorium Oświaty w Zamościu. Wzruszający montaż słowno - muzyczny „Droga do Niepodległości" zaprezentowali druhowie strażacy z OSP w Korytkowie Dużym i Chór z Korytkowa Dużego. Prezentacje konkursowe gminnych zespołów o Nagrodę im. Ireny Potockiej rozpoczął spektaklem „Ach te wdowy" zespół z Bidaczowa Starego. Zwyczaje andrzejkowe przypomniały zespoły „Więź" z Soli widowiskiem „Katarzynki" i zespół „Lawenda" ze Smólska „Wigilią św. Andrzeja". Zespół Śpiewaczy z Rudy Solskiej opowiedział wzruszającą opowieść o sierocej doli w widowisku „Dola i niedola Janki", a zespół śpiewaczo - obrzędowy „Jarzębina" z Bukowej przygotował, po „Wianczynach" z ubiegłego roku, kolejny fragment obrzędu weselnego, czyli „Sprzedawanie wianuszków weselnych". W muzycznym repertuarze ludowym i patriotycznym wystąpili: zespół KGW z Dąbrowicy, zespół „Stok" z Hedwiżyna, „Polne kwiaty" z Dyl, „Czeremcha" z Gromady, „Zorza" z Dereźni i „Sąsiadeczki" z Korczowa i Okrągłego. Szanowne Jury w osobach: dr Janina Biegalska z Departamentu Kultury, Edukacji i Sportu Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie, prof. Jan Adamowski Dyrektor Instytutu Kulturoznawstwa UMCS w Lublinie i mgr Andrzej Sar główny specjalista d/s kultury ludowej w Wojewódzkim Ośrodku Kultury w Lublinie prestiżową Nagrodę im. Ireny Potockiej przyznała zespołowi z Bidaczowa Starego za spektakl „Ach te wdowy" . W uzasadnieniu werdyktu usłyszeliśmy: poprawność gwary, doskonały sceniczny humor i świetna gra aktorska. Wyróżnieniem został uhonorowany zespół śpiewaczo-obrzędowy „Jarzębina" z Bukowej za przedstawienie obrzędu weselnego. Widowisko cechowała wartkość akcji i zachowanie zgodności z tradycją.

We wspólnym koncercie wystąpili Zespół Śpiewaczy z Rudy Solskiej i zespół folkowy „Podkowa" promując najnowsze wydawnictwo Gminnego Ośrodka Kultury w Biłgoraju jakim jest płyta „Baby z kopytem", na której znalazło się 10 utworów z naszego regionu. Koncert Estradowego Zespołu Pieśni Białoruskiej „Kalinka" z Białegostoku zachwycił widownię barwnymi strojami i tanecznymi, folkowymi brzmieniami pieśni białoruskich. Po wspólnej kolacji uczestników do tańca porwał, lubiany przez wszystkich zespół „VOLVEREMOS", z którym śpiewa Aleksandra Nizio, uczestniczka popularnego telewizyjnego muzycznego show The Voice of Poland.

Organizatorami spotkania w Soli był Wójt Gminy Biłgoraj, Gminny Ośrodek Kultury w Biłgoraju, Zajazd na Rozdrożu i Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Sól i Kolonia Sól „Więź". Podziękowania kierujemy w stronę Państwa Halickich - Zajazd na Rozdrożu za okazaną gościnność, Państwa Teresy i Czesława Obszyńskich – Ciastkarnia w Biłgoraju i Mieszkańców Soli za wsparcie i pomoc w organizacji Biesiady.

Celina Skromak

„Zobaczyć historię, ożywić pamięć"

„W chłodzie, deszczu, w upale,
W leśnej armii oddziale,
Szedł partyzant na bój i zwyciężał..."
(„Za nasz spokojny dom" - słowa: E.Kuryło)

W niedzielę 19 października 2014r., w godzinach popołudniowych w Brodziakach, przy leśniczówce miało miejsce kolejne spotkanie pokoleń na pikniku rodzinnym pn. "Zobaczyć historię, ożywić pamięć". Organizatorami wydarzenia byli: OSP w Brodziakach, Związek Młodzieży Wiejskiej – Koło w Brodziakach, Gminny Ośrodek Kultury w Biłgoraju, przy wsparciu ze strony Gminy Biłgoraj i Fundacji Fundusz Lokalny Ziemi Biłgorajskiej – piknik dofinansowany był w ramach projektu „Lubelskie Lokalnie – Mikrodotacje FIO" (współfinansowanego ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich).

W programie pikniku znalazły się następujące punkty:
- Inscenizacja walki partyzantów z oddziałem niemieckim
- Obóz partyzancki - ***„Dotknij historii"***
- Rozstrzygnięcie konkursu plastycznego - ***„W partyzanckim obozie…"***
- Konkursy sprawnościowe dla dzieci - ***„Ćwiczenia partyzanckie"***
- Partyzanckie melodie

Jak zaznaczył na otwarciu spotkania jeden z organizatorów pikniku - Dominik Róg (miejscowe koło ZMW), który w imieniu organizatorów przywitał gości honorowych, spotkanie zorganizowane w Brodziakach, ponieważ nie jest to przypadkowe miejsce na przypominanie historii. W lasach Puszczy Solskiej, w czasie ostatniej wojny, dochodziło do regularnych walk oddziałów i grup partyzanckich działających na tym terenie, z oddziałami niemieckimi Wermachtu i żandarmerii. Świadczą o tym liczne miejsca pochówku - groby poległych bohaterów i rozstrzelanej ludności cywilnej z naszych terenów, która szczególnie ucierpiała podczas okupacji. Mieszkańców wsi i osad z terenów Zamojszczyzny i Biłgorajszczyzny, ciągle spotykały prześladowania i represje ze strony okupanta, które nie były spotykane na większą skalę gdziekolwiek indziej! O tych najtragiczniejszych czasach przypomniała historyk – dr Dorota Skakuj, dyrektor Muzeum Ziemi Biłgorajskiej.

„A jeśli spotkasz mogiłę w lesie,
co nad nią szumią liście drzew,
Niech i twe słowa wiatr w dal poniesie,
O partyzancie zanuć pieśń..."
(„Po partyzancie dziewczyna płacze" - słowa: J.Kłosowski)

Na spotkanie przybyli mieszkańcy Brodziaków i Smólska ale także z wielu innych miejscowości.

Byli obecni najstarsi mieszkańcy pamiętający czasy okupacji, kombatanci, było średnie i najmłodsze pokolenie. Pojawili się przedstawiciele różnych środowisk lokalnych działających na terenie powiatu, w tym przedstawiciele Gminy Biłgoraj. Wśród osób które były obecne na otwarciu spotkania byli m.in.: wójt Wiesław Różyński z małżonką, Magdalena Misiaszek -prezes ZW ZMW w Lublinie, Marianna Minkiewicz – radna, Katarzyna Linert - prezes Forum Organizacji Pozarządowych w Biłgoraju, Barbara Wojciechowska - dyrektor Szkoły Podstawowej w Smólsku Dużym, Witold Zakościelny - leśniczy, Piotr Brodziak - sołtys wsi Brodziaki, Piotr Róg - naczelnik OSP Brodziaki, Marek Sprysak -sołtys Smólska Dużego i obecny radny i inni.

Głównym punktem programu była oczywiście inscenizacja historyczna, w wykonaniu członków zaprzyjaźnionych czterech grup rekonstrukcji historycznych: GRH „WIR" z Biłgoraja, GRH „OST HEER" z Krakowa, Tomaszowskiego Klubu Miłośników Historii i Tomaszowskiego Szwadronu im. I Pułku Kawalerii Korpusu Ochrony Pogranicza. W sposób bardzo naturalistyczny - z zachowaniem wszelkich zasad bezpieczeństwa dla widzów - członkowie grup pokazali uderzenie oddziału partyzanckiego na niemiecki posterunek zlokalizowany na moście oraz uwolnienie aresztowanych partyzantów i cywilów wiezionych na ciężarówce, w czasie kiedy ta została zatrzymana do kontroli. W tym scenariuszu „musieli wygrać" partyzanci, chociaż przed niemieckim posterunkiem na tablicy ostrzegał napis: „Achtung Bandengefahr! Waffenschutzberait haltne" – co chyba można przetłumaczyć jako: Niebezpieczeństwo ataku ze strony band/bandytów (tu: partyzantów)! Trzymać broń w pogotowiu. Jak zawsze, na podkreślenie zasługuje dokładność i wierność rekonstrukcji wykonywana przez GRH, zarówno w szczegółach ubiorów, uzbrojenia i zasad taktyki pozorowanej walki różnych formacji biorących udział w inscenizacjach. Szczególnie młodych widzów mocno „pociągała" ta wartko przebiegająca akcja, połączona z odgłosami walki - wybuchami granatów i wystrzałów karabinowych, także druhowie z OSP mieli „pełne ręce roboty" aby cofać dzieci i młodzież do bezpiecznej strefy obserwacji. I choć czasem, bardziej wtajemniczeni w arkana żołnierskie zauważyli zacięcie zamka w jakimś karabinie, to wybuchy podłożonych specjalnie ładunków, które rzucały ziemią w powietrze, bardzo ten obraz walki realistycznie przedstawiały i potęgowały. Na pewno widzom bardzo spodobała się pokazana inscenizacja, za co wszyscy „aktorzy" otrzymali głośne brawa. A bardziej „odważne" osoby, w tym dzieci i młodzież, mogły bliżej przyjrzeć się elementom uzbrojenia, będącego w posiadaniu członków grup rekonstrukcyjnych, wziąć do ręki karabin a nawet oddać strzał - oczywiście z naboju ćwiczebnego, tzw. "ślepaka".

W czasie spotkania Wójt Gminy Wiesław Różyński w obecności nauczycieli, wręczył dyplomy i upominki dzieciom, które brały udział w konkursie plastycznym pn. „W partyzanckim obozie…" Dla najmłodszych przygotowano także konkursy sprawnościowe pn. „Ćwiczenia partyzanckie", w których wzięła udział bardzo liczna grupa dzieci w różnym wieku. Organizatorzy zadbali o ciepłe posiłki dla uczestników spotkania. Nie zabrakło także, wspólnie śpiewanych przy akordeonie pana Juliana Pawlichy, popularnych i znanych piosenek żołnierskich i partyzanckich z tamtych odległych lat...

„Lecz nie wszystkim pomógł los
Wrócić z leśnych dróg, gdy kwitły bzy.
W szczerym polu biały krzyż
Nie pamięta już, kto pod nim śpi.

(„Biały krzyż" -słowa: J. Kondratowicz)

Odpowiedzialny za prezentację obozu partyzanckiego oraz inscenizację Andrzej Sokal - prezes GRH „WIR" podziękował wszystkim członkom zaproszonych grup z Krakowa, Tomaszowa Lub. i swoim z Biłgoraja: „Zawsze mogę liczyć na koleżanki i kolegów, którzy nigdy nie odmawiają pomocy. Dziękuję także działaczom ZMW i strażakom z OSP Brodziaki a specjalnie miejscowemu sołtysowi, za zakwaterowanie przyjezdnych kolegów i udzieloną pomoc. Organizatorom tego rodzaju spotkań należy pogratulować inicjatywy. Jesteśmy zaskoczeni frekwencją widzów, pomimo że nie było dużego nagłośnienia tego wydarzenia. Mamy nadzieję, że w przyszłym roku także dostaniemy propozycję udziału i będziemy mogli również zaprezentować się w akcji."

Oprac./fot. Zenon Łój
/Klub Żołnierzy Rezerwy przy LOK Biłgoraj/

1918

Poniższy artykuł jest dosłowną kopią zapisków mojego dziadka Jana Krasowskiego (1904 – 1975). Przedstawia Jego przemyślenia i odbiór wydarzeń mających wpływ na odzyskanie przez Polskę niepodległości.

Dziadek Krasowski urodził się w Luchowie Górnym i praktycznie całe swoje życie z wyłączeniem okresu wysiedlenia (czerwiec 1943 - maj 1945) spędził w tej miejscowości. Tu również skończył 4 klasy szkoły powszechnej. Informacje zamieszczone w tym artykule czerpał z ulotek dystrybuowanych w tamtym czasie jak i z kościoła, gdzie ksiądz Malinowski, proboszcz parafii p.w. Przemienienia Pańskiego w Tarnogrodzie, podczas kazania przekazywał mieszkańcom bieżące informacje. Zapiski te powstały ok. roku 1925.

„Już z początkiem wojny, prawdziwi patrioci marzyli o tym, żeby w zgiełku wojny światowej pomóc powstać zagrzebanej żywcem Ojczyźnie z grobu. Świat przechodził już różne koleje. I te wszystkie fakty idą do historii. Wojna sama w sobie jest złą, bo traci ludzi i sprowadza nędzę, ale wojna ma też i to w sobie, że jedne państwa się wyzwalają lub podnoszą inne zaś upadają lub zupełnie nikną. Dowodów na to wiele. Jednym dowodem może być świetne kiedyś państwo Rzymskie, które upadło, Grecja i inne. Ostatnim zaś dowodem to nasza Ojczyzna, która zmartwychwstała w czasie wojny.

Wiadomo, że w czasie spokoju trudno jest narodowi podbitemu odzyskać wolność. Polacy kilkakrotnie robili powstania o niepodległość, jednakże nie mogli nic wskórać. Owszem, nieraz za karę niby zostawali pozbawieni i tej odrobiny wolności, co ją posiadali. Ale w czasie wojny to już inna sprawa. Wtedy zaborca szamoce się na zewnątrz, a jeszcze jak bywa zwyciężonym, to wolność mogą narody uciśnione zyskać nawet bez dużego wysiłku.

Polska mając siły swe rozdarte między trzech zaborców musiała liczyć i wyczekiwać stosownej chwili. Patrioci dawno przewidywali lepszy los Ojczyzny, nigdy jednak nie mogli przewidzieć tego co się stało. Myśleli, że jeśli Niemcy z Austrią zwyciężą moskali to choć moskal nie będzie już nas gnębił, Niemcy zazdrośni i chytrzy nie dadzą całej wolności Państwu. To samo byłoby z Rosją, gdyby zwyciężyła. Nie można było się wiele od niej spodziewać. Marzeniem patriotów było zyskać względną autonomię od któregokolwiek z zaborców i pracować.

Najgłówniejszym zadaniem po odzyskaniu autonomii miało być silne pchnięcie oświaty do ludu. Lud to siła, ale ciemna i dająca swoją moc nieświadomie byle komu. Otóż aby ten lud mógł kiedyś stawić czoło należałoby go

Na zdj. Jan Krasowki z siostrą Katarzyną i Magdaleną - 1926 r.

wychować, dać mu zrozumieć kim on jest i do czego winien dążyć, jednym słowem trzeba było pracować aby ten lud dojrzał. Później gdyby cały naród zrozumiał i odczuł potrzebę wolności, wtedy można by już śmiało targnąć się nawet na silnego nieprzyjaciela. Ale na to potrzeba by było co najmniej kilkadziesiąt lat, bo wiadomo jest że stare krzywe drzewo trudno sprostować, tak też jest i z ludźmi.

Tymczasem stało się inaczej. Ogromny kolos Rosji był już w środku nadbutwiały i coraz gorzej zaczynał w środku gnić, aż w końcu runął. Zostali na razie tryumfatorami Niemcy z Austrią. I zdawało się ludziskom że spełnią się barbarzyńskie życzenia Niemiec iż zawojują i zawładną światem. I jak niegdyś, kiedy Napoleon chciał zawładnąć światem, państwa zagrożone utworzyły przeciw niemu koalicję czyli związek, tak i teraz, to jest po upadku Rosji Francja z Anglią i inne państwa utworzyły

takową koalicję przeciw Niemcom. Wiadomym jest iż Niemcy są hamulcem wszelkiej wolności. Nawet Rosja uważana była za wyrozumialszą pod tym względem. Toteż ludzkość zrozumiała potrzebę przeciwstawienia się barbarzyńcom. Ameryka, do tej pory nie biorąca udziału w wojnie, przystaje do koalicji. Koalicja została zasilona nowymi siłami. Główną figurą tej ostatniej rozprawy był francuski marszałek Foch, zwyciężający Niemieckiego Hinderburga.

W tym to właśnie czasie i z naszą Polską toczyły się różne sprawy. Nadaną wolność, choć jeszcze nie całą Niemcy odwołali. Później ustanowili Radę Regencyjną Królestwa Polskiego, która rządziła państwem pod rządami obcymi. Długo oczekiwana chwila wreszcie nadeszła. W czasie zawarcia pokoju prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej wydał orędzie które zwyciężone Niemcy wraz z Austrią uznać musiały. Punkt 13 tego orędzia brzmi tak: „Powstać ma niezależne państwo polskie, które zamknie w sobie obszary zamieszkałe niewątpliwie przez ludność polską. Ma ono posiadać wolny dostęp do morza. Jego gospodarcza niezawisłość i terytorialna nienaruszalność mają być zagwarantowane przez układ międzynarodowy". Prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej Thomas Woodrow Wilson. Na podstawie tego orędzia Rada Regencyjna Królestwa Polskiego ogłasza Niepodległość Państwa Polskiego. Józef Piłsudski w dekrecie z dn. 14 listopada 1918 r. po raz pierwszy określił państwo nasze mianem Rzeczypospolitej."

Na podstawie zapisków
Jana Krasowskiego
Opracowała Irmina Ziętek

„…Można wybaczyć, lecz nigdy zapomnieć…"

„Idą pancery na „Wujek"
Przyszli nocą w uśpiony dom,
Wyciągali nas chyłkiem, jak zbóje,
Drzwi zamknięte otwierał łom…"

W atmosferze zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia społeczność Zespołu Szkoły Podstawowej i Gimnazjum im. Papieża Jana Pawła II w Dereźni uczestniczyła w otwartej lekcji współczesnej historii przygotowanej pod kierunkiem Pani Ewy Syty.

Uczniowie kl. IV i II gimnazjum wierszem, piosenką i słowem przybliżyli zebranym tragiczne wydarzenia ponurej i mrocznej nocy z 12 na 13 grudnia 1981 roku.

Ofiary śmiertelne, tysiące osób poszkodowanych (skazanych, internowanych, aresztowanych i prześladowanych) i tyle samo rodzin przeżywających dramatyczne dni, tygodnie, miesiące i lata.

Tamtej grudniowej nocy zabito wolność w naszej umęczonej Ojczyźnie, a dzień 13 grudnia 1981 r. nie powinien mieć miejsca w historii Polski.

„Nie pragnę wcale, byś była wielka,
Zbrojna po zęby, od morza do morza,
I nie chcę także, by cię uważano
Za perłę świata i wybrankę Boga.

Chcę tylko domu w twoich granicach,
Bez lokatorów pukających w ściany,
Kiedyś ktoś trochę głośniej zaśpiewa
O sprawach, które tak dobrze znamy."

Za tę WOLNOŚĆ wymarzoną,
której sprostać nie umiemy
– DZIĘKUJEMY!!

Zofia Bielak

W partyzanckim obozie – w kotle (cz. 2)

Przedstawiamy drugą część wspomnień partyzanta z oddziału Józefa Steglińskiego „Corda" Stanisława Skubisa, w których opowiada on o losach jego plutonu podczas niemieckiej akcji przeciwpartyzanckiej „Sturmwind II" (Wicher II).

W drugiej połowie czerwca 1944 roku, już jak Niemcy okrążali nasze lasy od strony Biłgoraja, to komendant Placówki pod Brodziakami Józef Stegliński „Cord" powiedział, że kto się boi, kto nie chce pójść w bój z nami, może złożyć broń i pójść do domu. No i kilku poszło do domu. A my byliśmy uzbrojeni i czekaliśmy kiedy Niemcy ruszą na lasy.

A ja poszedłem na patrol z takim Antkiem Solakiem „Wroną", on już nie żyje. Poszliśmy na Różnówkę pod Biłgoraj w nocy – a to głupota była. Jakby Niemcy byli gdzieś blisko okopani czy na podsłuchu… byśmy wpadli na nich, ale człowiek był młody i głupi. Poszliśmy za Ćwikłowe stawy i robiliśmy obserwacje Biłgoraja. Jak się rozwidniało to patrzymy a tu rakiety – od Rap do kościoła w Puszczy, były ustawione na szosie. Te rakiety biły w tą stronę aż było czerwono, co znaczyło, że Niemcy mieli ruszać na lasy. Ale myśmy nie wiedzieli co to dalej będzie. Potem patrzymy a tu straszna taka chmara z Biłgoraja idzie na lasy. A przed nimi jeszcze Kałmyki jechali – mordy szerokie a oczy skośne. I my na koniach, ile tylko mogły wydrzeć wracamy w stronę Brodziaków.

Na gajówce pod Brodziakami był nasz pluton, 40 ludzi. Dowodził „Pazur" – Tadeusz Piotrowski z Poznania, były podchorążak, wojskowy. Ale on taki był miły człowiek. I tam na tej gajówce jeżyny były, jak się skręca na Tereszpol drogą. Myśmy zajęli w tych jeżynach obronę. Był rozkaz, że jak Niemcy tu przyjdą bliżej nas, to my ich tutaj siekniemy i wycofamy się. Byli z nami Brodziaczany, chłopy starsze, mądre. Było ich tam kilkunastu. Oni mówią tak – chłopy, my tu Niemców 2 czy 3 zabijemy, a jak przyjdą i wieś spalą, a ludzi wymordują? Za to że tutaj się będziemy bić? No i nasz dowódca plutonu posłuchał, mówi – chłopy, prawdę oni mówią.

Ale było tak, że w tamtą stronę do Edwardowa poszło 4 ludzi na patrol, żeby nas Niemcy nie zaskoczyli z tyłu. I cholera jak tam się stało? To śmiesznie było: stali na tej obserwacji i Niemiec wpadł na nich. Ten Niemiec wpadł na jednego, szczęście że ten nasz był wojskowy, kapral z wojska przedwojennego. I na bagnety się porwali z tym Niemcem. Raz, dwa! Ale Niemiec zbadał, że popadł nie na jakiegoś głupca tylko na mocnego chłopa. I tymi bagnetami – raz dwa! Raz dwa! A ten durny drugi stał z boku i patrzył się! Jakby był rozumny, a nie był młody chłopak – miał 22 lata… popatrzył się tylko, szczęście, że ten Niemiec odskoczył i nie strzelał, żaden do żadnego. I zaraz przybiegli do nas i mówią: chłopy, już żeśmy są okrążeni. To my wszyscy się pozbieraliśmy jak najprędzej i do lasu się wycofaliśmy. Potem pytamy się tego młokosa, czegoś cholero nie zabił tego Niemca? On mówi – Jak on by go zabił, to i ja bym go zabił! – mówił.

Potem wycofaliśmy się w las, w stronę naszego obozu. Tam czekaliśmy na Niemców, na takiej górce. Byśmy się pewnie tam strzelali, ale przyszedł goniec od „Corda", żeby się cofać do nich. Jak myśmy wrócili do obozu, to tam już naszych nie było. Poszli pod Margole i tam się strzelali z Niemcami. Nie daliśmy rady dojść do naszego oddziału. A nas Niemcy okrążali ze wszystkich stron. Kryliśmy się w krzakach, widzieliśmy Niemców. Oni nas też widzieli ale nie strzelali, tylko krzyczeli coś do nas. Jakoś nas minęli i poszli dalej. Później wszyscy na własną rękę się ukrywali, cześć poszła do domów. Ja też, jakoś szczęśliwie wróciłem do domu.

Partyzanci z oddziału Józefa Steglińskiego „Corda" wymienieni przez Stanisława Skubisa oraz Klementynę Brodziak:

- z miejscowości Brodziaki:

1. Brodziak Jan
2. Brodziak Józef
3. Brodziak Marcin
4. Brodziak Roman
5. Paluch Stanisław „Świder"
6. Róg Feliks
7. Róg Franciszek „Dąb"
8. Róg Wawrzyniec
9. Skiba Bolesław
10. Solak Antoni „Wrona"

- z miejscowości Smólsko Duże:

1. Buczek Jan
2. Dziduch Franciszek
3. Kapuśniak Józef
4. Larwa Jan
5. Lekan Jan
6. Maciocha Bronisław
7. Micyk Bronisław
8. Micyk Jan
9. Micyk Jan
10. Mróz Józef
11. Skubis Stanisław
12. Solak Stanisław

- z miejscowości Smólsko Małe:

1. Adamek Jan
2. Kurzyna Jan

- z miejscowości Edwardów:

1. Brodziak Kazimierz
2. Ostrowski Jan

Opracował Dominik Róg

25 listopada - Światowy Dzień Pluszowego Misia

Trudno sobie wyobrazić dzisiejszy świat bez Pluszowego Misia. Jest towarzyszem dzieci w świecie beztroskiej zabawy oraz przyjacielem i powiernikiem największych sekretów i tajemnic. Stało się więc już tradycją, że gminne biblioteki wraz ze szkolnymi maluchami uroczyście obchodzą Święto Misia.

W związku z tym niezwykłym dniem dzieci 3 - 4 letnie z oddziału przedszkolnego w Dereźni również postanowiły świętować ze swoimi pluszakami. 28 listopada w Gminnej Bibliotece Publicznej w Dereźni zorganizowany został Dzień Pluszowego Misia. Dzieci 3- 4 letnie wraz ze swoimi maskotkami bawiły się doskonale. Były tańce z misiami, wybrano największego i najmniejszego misia, najbardziej puszystego i tego najbardziej wytartego od przytulania. Było bardzo wesoło. Dzieci opowiadały o różnych przygodach ze swoimi ulubieńcami. Nie zabrakło również głośnego czytania fragmentów ciekawych książek z „Misiowej biblioteczki", których bohaterami są sympatyczne misie, ponieważ rozbudzanie zainteresowań czytelniczych stanowi jeden z głównych celów wizyt dzieci w bibliotece. Na zakończenie zabawy nie zabrakło także piernikowych misiaczków jakie dzieci otrzymały w podziękowaniu za wspólną zabawę. Po powrocie do przedszkola dzieci 3-4 letnie z oddziału przedszkolnego w Dereźni w pełni pochłonęła praca plastyczna – wyklejanie kolorową włóczką pluszowego misia.

28 listopada był dniem bardzo miłym, wesołym i na pewno na długo zagości w pamięci dzieci z przedszkola w Dereźni.

Ewa Nizio
Maria Kawalec

Biblioteka w Dąbrowicy jak co roku i tym razem zaprosiła swoich najmłodszych czytelników do świętowania. Dyrektor szkoły w Dąbrowicy Tadeusz Rak przeczytał dzieciom bajkę „Misie w lunaparku", były też wiersze i piosenki o misiu i serduszka ofiarowane swoim ulubieńcom. Dla dzieci były lizaki, czyli „małe co nieco", bo to święto musi łączyć się ze słodkościami.

W tym dniu też zawsze organizujemy „Pasowanie na czytelnika" uczniów klas pierwszych, którzy składają przyrzeczenie o poszanowaniu książek. Nowi czytelnicy dostali zakładki do książek oraz mieli okazję wysłuchać krótkiej inscenizacji w wykonaniu uczniów kl. II. Przy okazji tego święta uczennicy Oliwi Maciejewskiej z Dyskusyjnego Klubu Książki w Dąbrowicy wręczono nagrodę Instytutu Książki w Warszawie za recenzję rysowaną do książki „Złota rybka„

Organizatorem imprezy była Biblioteka Publiczna oraz przedszkole i kl. I-III ZSPiG w Dąbrowicy. Lizaki ufundowała GBP w Biłgoraju z/s w Soli.

Lucyna Bielak

27 listopada w Szkole Podstawowej w Bukowej miały miejsce trzy bardzo ważne wydarzenia, a mianowicie Dzień Pluszowego Misia, Pasowanie na Przedszkolaka i andrzejki.

Pierwszy m punktem tej uroczystości były obchody Światowego Dnia Pluszowego Misia, podczas którego pani bibliotekarka – Dorota Malec opowiedziała historię tej pluszowej maskotki. Mogliśmy także podziwiać występ przedszkolaków w okolicznościowej inscenizacji. Uczniowie klas I-III pokazali swoje zdolności taneczne wykonując „kaczuszki" i „zumbę".

Następnie pani dyrektor Teresa Kowal dokonała pasowania naszych milusińskich symbolicznym ołówkiem. Zaproszeni goście: Kierownik Referatu Oświaty – J. Gabryszewska, pani dyrektor

GOKu - C. Skromak i pani dyrektor bibliotek publicznych – Z. Nizio wręczyły przedszkolakom słodkie upominki.

Kolejnym punktem tej uroczystości było słodkie „co nieco". Wszyscy uczestnicy zostali też zaproszeni na poczęstunek przygotowany przez rodziców przedszkolaków.

Wreszcie nadszedł czas wróżb andrzejkowych i zabaw tanecznych przygotowanych przez samorząd uczniowski. Podczas tej imprezy ogromną popularnością cieszyły się chińskie ciasteczka z zabawną wróżbą.

Małgorzata Małysza

Pełen czarów andrzejkowy wieczór zdarza się tylko raz w roku

Co przyniesie przyszłość? Może majątek wygrany na loterii? Może księcia z bajki za męża? A może dalekie podróże? Tradycją od wielu lat jest, że wszyscy wróżą w andrzejki dalszą i bliższą przyszłość.

Podążając śladami pradawnych zwyczajów, również Gminna Biblioteka Publiczna w Biłgoraju z/s w Soli, 28 listopada 2014 r. zorganizowała Wieczór Magii i Wróżb dla dzieci. Na początek uczestnicy poznali zwyczaje i tradycje ludowe związane z tym dniem, dowiedzieli się jak andrzejki obchodzili ich pradziadkowie, dziadkowie i rodzice. Potem brali udział w przygotowanych zabawach i wróżbach. Dziewczynki przekłuwały duże serca, na których były imiona chłopców, natomiast chłopcy losowali karteczkę z imieniem, na którym miała być ich przyszła „żona". Dzieciaki wybierały kubeczek przyszłości , pod którym ukryty był tajemniczy przedmiot, rzucały kości do gry, wyrzucając sobie tym samym magiczną liczbę, której znaczenie odczytywaliśmy. Były także karteczki z marzeniami, które po wrzuceniu do miski zalewaliśmy wodą aby to marzenie, które wypłynie jako pierwsze spełniło się najszybciej, były wróżby z butelką i z kwiatami. Dzieci dowiedziały się kto będzie kim w przyszłości i czego nie robić, aby los się od niego nie odwrócił. Dla urozmaicenia wróżb zaproponowaliśmy zabawy z krzesłem, taniec na gazecie, przechodzenie pod poprzeczką. Na zakończenie dzieciaki zjadły pizzę

ufundowaną przez Pizzernię Safari w Soli.

Spotkanie andrzejkowe upłynęło w bardzo miłej i wesołej atmosferze, czego dowodem były uśmiechnięte buzie wszystkich uczestników. Ponieważ nasze wróżby miały pozytywne znaczenie dzieci bardzo dobrze się bawiły. Pamiętały także, że należy je traktować z przymrużeniem oka bo najważniejsza jest dobra zabawa bez względu na to czy wywróżyliśmy sobie bogactwo, spełnienie marzeń czy odkrycie tajemniczego skarbu.

Zofia Nizio

Wzbogacony księgozbiór bibliotek Gminy Biłgoraj

Biblioteki Gminy Biłgoraj wzbogaciły swoje księgozbiory o nowe książki, dzięki realizacji projektu „Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek publicznych zgodnie z potrzebami partnerskich bibliotek szkolnych"- Priorytet 2.

W maju bieżącego roku Gminna Biblioteka Publiczna w Biłgoraju z/s w Soli podpisała porozumienia o współpracy ze szkołami w Soli, Bukowej, Dąbrowicy, Dereźni, Hedwiżynie i Korytkowie Dużym, a następnie złożyła wniosek, który został rozpatrzony pozytywnie, jego punktacja wyniosła 96,76. Kluczowym celem priorytetu jest wspieranie w formie partnerstwa bibliotek publicznych i bibliotek szkolnych dostępu do nowości wydawniczych uczniów szkół podstawowych i gimnazjów oraz kształtowania postaw nawyków korzystania z wiedzy i informacji pozyskanych z szeroko rozumianej literatury. Program jest nowym elementem polityki bibliotecznej Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, realizowanego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa na lata 2014-2020 w zakresie wzmocnienia potencjału bibliotek publicznych i szkolnych. Jego założeniem jest wypracowanie partnerstwa i modelu współpracy bibliotek publicznych i szkolnych w celu zwiększenia poziomu zasięgu czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży oraz poprawy obsługi czytelniczych tych grup. Całkowita wartość projektu to 8000,00 zł, kwota dofinansowana to 6000,000 zł a wkład własny 2000,00 zł. Za pozyskane pieniądze zostało zakupionych 503 publikacji, były to lektury szkolne oraz literatura dziecięco młodzieżowa, ponieważ jest to głównym założeniem tego projektu. W ramach promocji zakupionego księgozbioru biblioteki realizowały wspólnie wiele ciekawych działań między innymi lekcje biblioteczne, konkursy czytelnicze, spotkania autorskie, imprezy biblioteczne, wystawy itp.

Zofia Nizio

Wiadukt kolejowy w Dąbrowicy pomalowany

„Zmalujmy coś razem „ to tytuł projektu zrealizowanego w Dąbrowicy, celem którego było pomalowanie wiaduktu kolejowego, mieszczącego się w centrum miejscowości: przy szkole i kościele. Mieszkańcy codziennie mijali straszący obiekt na którym widniały wulgaryzmy i nieciekawe rysunki.

Inspiracją do pomalowania wiaduktu była uliczna sztuka tzw. murale, czyli rodzaj malatury, dzieła dekoracyjnego malarstwa ściennego, najczęściej monumentalnego. Malowidła takie, w zależności od intencji twórcy, mogą mieć na celu impresję odbiorcy, reklamę jakiegoś produktu lub promocję akcji charytatywnej. Murale można zdefiniować jako wielkoformatową grafikę na ścianach budynków.

Najpierw cały wiadukt odnowiła, malując na jeden kolor, Ochotnicza Straż Pożarna (prezes Stanisław Szmit). Następnie rozpoczęły się prace nad jego upiększaniem. Nasze malowidło miało na celu poprawę wizerunku wiaduktu oraz reklamę naszej miejscowości. W tym celu zostało zaprojektowane i namalowane logo Dąbrowicy : dąb – ponieważ nazwa miejscowości pochodzi od dębów ; runo leśne – tym Dąbrowica słynie ; rower – jest tu kilka ścieżek rowerowych. Na drugiej stronie wiaduktu swoją wizję malowała młodzież. Tam wykonano napis DĄBROWICA i obraz kobiety z rozwianymi włosami słuchającej muzyki. Tak powstały dwa różne obrazy: jeden tchnie regionalizmem drugi natomiast młodością. Wykonawcami tych pięknych malunków jest społeczność Dąbrowicy – lokalna plastyczka (O. Sędłak) oraz młodzież (E. i M. Rękas, E. Wąsiewicz, E. Szuba). Wyrazy uznania dla wszystkich za wykonanie tych prac, bo wizerunek Dąbrowicy zmienił się na korzyść. Podziękowania należą się wszystkim, którzy zaangażowali się w stworzenie i realizację tego projektu a w szczególności dla Urzędu Gminy w Biłgoraju i pani J. Szkutnik, która pomogła przy tworzeniu projektu oraz FLZB za przyznanie grantu i wsparcie w osiąganiu celu. Wsparcie w wykonywaniu prac otrzymaliśmy również od radnego G. Małysza i sołtysa W. Maciocha. Realizatorem tego projektu była Biblioteka Publiczna oraz Ochotnicza Straż Pożarna w Dąbrowicy, pomysłodawcą i koordynatorem- Lucyna Bielak, bibliotekarka.

Projekt dofinansowano z programu Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowany przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce i Fundacji Fundusz Lokalny Ziemi Biłgorajskiej „Działaj Lokalnie VIII".

Lucyna Bielak

Andrzejki

Jest taka jedna noc w roku, kiedy świat realny łączy się ze światem magii, czarów,…wróżb. Od wieków w noc św. Andrzeja młode panny zbierały się, aby dowiedzieć się, jaka będzie ich przyszłość. Panowie, ciekawi co ich spotka, zbierali się kilka dni wcześniej – w wigilię św. Katarzyny.

Andrzejki są wspaniałą okazją do dobrej zabawy, a jednocześnie źródłem szacunku dla tradycji i obrzędów ludowych. Wróżby pobudzają wyobraźnię dziecięcą, uczą kreatywności, pozwalają oderwać się od rzeczywistości i przenieść w świat marzeń i fantazji.

Andrzejki to stara tradycja ludowa przekazywana z pokolenia na pokolenie. Według dawnych wierzeń ten dzień miał magiczną moc, gdyż uchylał wrota do nieznanej przyszłości.

W zaczarowany świat magii i wróżb przeniosły się dzieci z Ogniska Artystycznego w Gromadzie. W czwartek 28 listopada w placówce została zorganizowana tradycyjna zabawa andrzejkowa. Każde dziecko wrzuciło do magicznej studni pieniążek, aby tym samym zapewnić sobie dobrą zabawę i pomyślne wróżby. Dzieci poznały historię wróżb andrzejkowych oraz najbardziej popularne wróżby. Czas pomiędzy wróżbami urozmaicały zabawy przy piosenkach z repertuaru dziecięcego.

Andrzejkowe zabawy dostarczyły wszystkim uczestnikom wielu niezwykłych przeżyć i emocji. Bardzo wesoło było tego dnia i wszyscy się świetnie bawili.

Anna Bugała

Mali ekolodzy

Ważnym elementem edukacji przedszkolnej jest kształtowanie poczucia odpowiedzialności o środowisko, w którym żyjemy. Dzieci najmłodsze zapoznawane z tematyką ekologiczną będą mogły w przyszłości świadomie dbać o najbliższe otoczenie.

Dzięki uprzejmości pana Andrzeja Furmanka, prezesa Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Biłgoraju w ognisku artystycznym oraz oddziale przedszkolnym w Soli odbyło się spotkanie z panią Katarzyną Psiuk, pracownikiem PGK. Pani Katarzyna opowiedziała dzieciom o procesie segregacji śmieci i odpadów różnego pochodzenia. Po raz kolejny przedszkolaki powtórzyły sobie przeznaczenie worków żółtych, zielonych, niebieskich i białych. Zapoznały się z pojęciem „recykling", dowiedziały się również wielu ciekawostek o powtórnym wykorzystaniu śmieci, np. że z plastikowych butelek produkuje się nowe bluzy polarowe i spody do obuwia. Pani Katarzyna Psiuk uwrażliwiła również na wyrzucanie zużytych baterii i leków do przeznaczonych do tego pojemników. Ciekawa prezentacja, w sposób atrakcyjny, przybliżyła

grupom przedszkolnym temat ekologii i ochrony środowiska.

Joanna Koper

Tajemnica Wigilijnej Nocy

„Jaśniejące blaskiem Światło Nocy Betlejemskiej
Otworzyło nam Niebo
Dając świadectwo swojej miłości
Wzbogacajmy się o tę miłość ,
Pamiętając, że każdy człowiek jest
kimś jedynym, niepowtarzalnym
A miarą jego wartości nie jest to kim jest, ale to,
czym dzieli się z innymi"

Jan Paweł II

Święta Bożego Narodzenia to czas niezwykły… czas magiczny… czas dobroci, refleksji nad tym, co ważne, istotne, czasem niedoścignione, co jest celem naszego życia. To czas skupienia, spełnienia i oczekiwania.

Święta te są duchowym pielgrzymowaniem do tej szczególnej Nocy Betlejemskiej, do żłóbka Narodzonego Zbawcy, do czasu i miejsca, gdzie dzieje człowieka nabierają sensu. Wielkość człowieka przejawia się m.in. w podejściu do ważnych wydarzeń. Niewątpliwie takie wydarzenie miało miejsce 14 grudnia 2014 r. w Zespole Szkoły Podstawowej i Gimnazjum im. Papieża Jana Pawła II w Dereźni.

Odpowiadając na zaproszenie, licznie zebrani mieszkańcy Dereźni i Podlesia włączyli się w organizowaną przez Panią Małgorzatę Szczęśniak po raz trzeci ogólnopolską akcję charytatywną „Pomóż Dzieciom Przetrwać Zimę". Dużym zainteresowaniem wśród przybyłych cieszył się Charytatywny Kiermasz Bożonarodzeniowy koordynatorem którego była Pani Anna Rębacz. Ozdoby świąteczne wykonali rodzice, uczniowie oraz Młodzież Szkolnego Koła Wolontariatu.

„Tajemnica Wigilijnej Nocy" – jasełka w wykonaniu uczniów kl. III przygotowane wspólnie z wychowawcą p. Anną Rębacz, były podziękowaniem za złożone przez mieszkańców „dary serca".

„Może się dziwisz, że taki maleńki,
Ze mieści się w białym opłateczku chleba,
Że się narodził w żłóbeczku na sianie,
Że przyszedł na ziemie z wysokiego nieba,
Że się poświęcił dla twego zbawienia.
Otwórz mu swoje serce na znak dziękczynienia."

Zofia Bielak

Warsztaty kolędnicze w Przedszkolu w Korczowie

Wielkimi krokami zbliżają się Święta Bożego Narodzenia. W szkołach i przedszkolach zapanowała już przedświąteczna atmosfera, uczniowie przygotowują jasełka, a szkolne korytarze i klasy zdobią choinki i okolicznościowe dekoracje.

12 grudnia b.r. dla przedszkolaków w Korczowie Gminny Ośrodek Kultury w Biłgoraju zorganizował warsztaty kolędnicze. Dzieci posłuchały opowieści i podzieliły się swoją wiedzą o tradycjach Świąt Bożego Narodzenia. Wspólnie z instruktorem, przy akompaniamencie akordeonowym, pośpiewały kolędy i z wielką radością nauczyły się nowej pastorałki „Dzieciątko się narodziło". Warsztaty były też okazją do przeprowadzenia zajęć teatralnych. Dzieci wystrojone we wcześniej przygotowane przez rodziców i panie przedszkolanki stroje wyglądały jak profesjonalna grupa kolędnicza. W przedszkolu zagościła więc święta rodzina, były urocze aniołki, pastuszkowie i majestatyczni trzej królowie. Dzieci wprowadzone w nastrój nocy

Bożego Narodzenia i poprowadzone opowiadaną przez narratora historią spontanicznie wcieliły się w swoje role i odgrywały sceny z wydarzeń w stajence betlejemskiej. W ten sposób powstało wzruszające widowisko jasełkowe, a przedszkolaki okazały się zarówno świetnymi aktorami jak i kolędnikami. Warsztaty przeprowadzili Celina Skromak i Jerzy Odrzywolski. Podobne warsztaty zostały przeprowadzone w Ogniskach Artystycznych w Soli i Gromadzie.

Red.

Projekt ekologiczno - przyrodniczy „Przyrodę poznaję, szanuję, chronię”

Edukacja ekologiczna w obecnych czasach jest jednym z najważniejszych zadań, przed jakimi staje każda placówka czy organizacja zajmująca się kształceniem młodego pokolenia. Każdy człowiek powinien nie tylko wiedzieć, jak chronić przyrodę, ale przede wszystkim postępować zgodnie z tą wiedzą.

Dlatego też, od trzech miesięcy w Zespole Szkoły Podstawowej i Gimnazjum im. Papieża Jana Pawła II w Dereźni realizowany jest projekt ekologiczno - przyrodniczy „Przyrodę poznaję, szanuję, chronię”. Szkoła otrzymała na realizację projektu dofinansowanie od firmy Model Opakowania w Biłgoraju.

Dzięki współpracy z Gminną Biblioteką Publiczną w Biłgoraju Filią Biblioteczną w Dereźni i Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej w Biłgoraju przeprowadzono wiele działań, których głównym celem było poszerzenie wiedzy w zakresie nauk przyrodniczych, podniesienie świadomości ekologicznej, kształtowanie właściwego stosunku do przyrody i nawyku jej poszanowania.

Odbyły się rajdy rowerowe i piesze szlakami Ziemi Biłgorajskiej z zajęciami przyrodniczymi w terenie pod hasłem „Poznajemy biłgorajskie uroczyska z daleka i bliska”.

Przeprowadzony został Szkolny Turniej Ekologiczno-Przyrodniczy pod hasłem „Pomagając przyrodzie – pomagasz sobie”. Obejmował on cztery konkurencje: test wiedzy ekologiczno-przyrodniczej, quiz „Czy znasz rośliny występujące w twojej okolicy?”, quiz „Czy znasz zwierzęta?”, krzyżówkę ekologiczną i zawody sportowe „Tekturowy tor przeszkód”. Rywalizacja przebiegała w dwóch kategoriach: uczniowie klas IV-VI (16 trzyosobowych zespołów) i klas gimnazjalnych (13 trzyosobowych drużyn). Turniej miał charakter indywidualny i zespołowy. Test wiedzy indywidualnie rozwiązywało 96 uczniów. Najwyższy wynik wśród gimnazjalistów uzyskała Oliwia Oleszczak. **Zwycięzcami w kategorii uczniów klas IV-VI zostali:** Kacper Wolanin (kl. IV), Szymon Łubiarz i Jakub Terejko (kl. VI).

Wyniki drużynowe w kategorii klas IV-VI: I miejsce – Kacper Maciocha, Łukasz Okoń, Kacper Wolanin (kl. IV), II miejsce ex aequo – Maria Duer, Alicja Niemiec i Sara Węgrzyn (kl. VI); Martyna Brodziak, Gabriela Okoń i Szymon Łubiarz (kl. VI), III miejsce ex aequo – Mirela Dziduch, Zuzanna Niemiec, Natalia Litwin (kl. V); Jakub Węzka, Bartłomiej Chołyst i Hubert Palikot (kl. V).

W kategorii gimnazjum: I miejsce – Oliwia Oleszczak, Daria Kyc i Natalia Jachimek (kl. III), II miejsce – Kornelia Antosz, Kinga Rarata i Natalia Węgrzyn (kl. II), III miejsce – Dominik Budzyński, Jakub Wójcik i Damian Krzeszowiec (kl. III).

Na konkurs plastyczny „Najpiękniejsze zakątki otaczającej nas przyrody" uczniowie przygotowali ponad 20 prac. I miejsce zajęli Amelia Mielnik z kl. III i Mateusz Bielak z kl. V, II miejsce Amelia Hołyst i Julia Bielak (kl. III), Magdalena Bielak i Jarosław Zdunek (kl. V), III miejsce Natalia Litwin i Zuzanna Niemiec (kl. V).

Na konkurs fotograficzny „Najpiękniejsze zakątki otaczającej nas przyrody" wpłynęło 48 zdjęć. Komisja konkursowa najwyżej oceniła fotografie Jakuba Węzki i Natalii Litwin z kl. V, przyznając im I miejsce w kategorii szkoły podstawowej, prace Jakuba Brodziaka (kl. IV) i Wojciecha Niemca (kl. III) zajęły miejsce II, a Pauliny Śmieciuch z kl. IV i Przemysława Ulidowskiego z kl. V miejsce III. W kategorii uczniów gimnazjum I miejsce zajęły Natalia Węgrzyn i Kinga Rarata (kl. II), miejsce II Joanna Różańska (kl. II) i Patrycja Różańska (kl. I). Trzecie miejsce ex aequo zajęły fotografie Patrycji Grzybowskiej z kl. I, Agnieszki Rębacz z kl. II i Oliwii Oleszczak z kl. III.

Celem konkursu „Ekotrendy, czyli tekturowe przedmioty dekoracyjne i funkcjonalne" była aktywizacja artystyczna dzieci, młodzieży i ich rodzin oraz ukazanie możliwości zastosowania tektury. Wszyscy uczniowie i rodzice wykazali się niezwykłą inwencją twórczą, więc komisja konkursowa miała duży problem z wyłonieniem zwycięzców. I miejsce zajęli Damian Mojak z rodzicami i Maja Jędorowska z rodzicami, natomiast II Dominik Ćwikła z mamą. III miejsce zajęli: Kinga Wlaź z mamą, Klaudia Kowal z rodzicami, Jakub Brodziak z mamą, Bartłomiej Węzka z mamą i Maksymilian Mróz z mamą.

Pokaz Jesiennej Mody Ekologicznej „Ekokreacje z tektury" – uczennice kl. VI udowodniły, że z tektury można wykonać praktyczne, oryginalne, niepowtarzalne i mało kosztowne kreacje, które 28 października zostały zaprezentowane społeczności szkolnej i lokalnej.

Warsztaty ekologiczne z konkursami dla uczniów „Śmieci mniej – Ziemi lżej" prowadziła Katarzyna Psiuk – inspektor ds. gospodarki odpadami w Przedsiębiorstwie Gospodarki Komunalnej w Biłgoraju. Zajęcia w dużym stopniu przyczyniły się do poszerzenia świadomości ekologicznej, a w szczególnie dotyczącej segregacji odpadów komunalnych i ich recyklingu.

Uczestnicząc w ww. przedsięwzięciach uczniowie zapoznali się ze skutkami niewłaściwego gospodarowania człowieka na Ziemi, pogłębili wiedzę z zakresu edukacji ekologicznej. Niezwykle cennym efektem podejmowanych działań jest rozbudzenie wśród najmłodszych zainteresowania przyrodą oraz zwiększenie świadomości na temat potrzeby ochrony lokalnego środowiska.

Małgorzata Palikot

Mamy nową Radę Gminy

1 grudnia 2014 roku miała miejsce inauguracyjna sesja Rady Gminy Biłgoraj VII Kadencji. Nowym Przewodniczącym Rady wybrano Jana Bogdana Majewskiego, natomiast Wiceprzewodniczącymi zostali Wiesław Niemiec oraz Marek Małek.

„Mam głęboką nadzieję, że wspólnie i w zgodzie będziemy razem z Radą pracować przez następne 4 lata „ – podkreślał na sesji Przewodniczący Jan Majewski.

Na tejże sesji na stanowisku Wójta Gminy Biłgoraj zaprzysiężony został Wiesław Różyński, który będzie pełnił tę funkcję już po raz trzeci.

Skład Rady Gminy Biłgoraj VII Kadencji: Malec Krzysztof Franciszek, Malec Krzysztof, Ligaj Władysława, Majewski Jan Bogdan, Maciocha Wiesław, Małek Marek, Sprysak Marek, Kubik Stanisław, Raduj Maria, Krzeszowiec Wiesława, Przytuła Janusz , Mazurek Wiesława, Sitarz Andrzej, Niemiec Wiesław, Haraf Jacek

Dominik Róg

XXV Powiatowy Konkurs Wiedzy o Ziemi Biłgorajskiej

Dnia 10 grudnia 2014 r. w Zespole Szkoły Podstawowej i Gimnazjum im. Papieża Jana Pawła II w Dereźni, 71 uczniów ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych powiatu biłgorajskiego zaprezentowało swoją wiedzę o historii, zabytkach, walorach przyrodniczych i krajobrazowych Ziemi Biłgorajskiej.

Organizacja tegorocznej edycji była możliwa dzięki wsparciu finansowemu udzielonemu przez Wójta Gminy Biłgoraj, Starostwo Powiatowe w Biłgoraju i firmę Model Opakowania w Biłgoraju.

Współorganizatorzy konkursu to Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno - Krajoznawczego w Biłgoraju i Gminna Biblioteka Publiczna w Biłgoraju Filia Biblioteczna w Dereźni.

W tegorocznej edycji konkursu szkoły podstawowe reprezentowały drużyny uczniów z SP nr 1 im. Sługi Bożego Stefana Kardynała Wyszyńskiego w Biłgoraju, SP nr 3 w Biłgoraju, SP im. św. Franciszka z Asyżu w Lipinach Dolnych, SP im. Jana Pawła II w Księżpolu, SP w Gromadzie i Dereźni.

W kategorii gimnazjów rywalizowali przedstawiciele Gimnazjum nr 3 w Biłgoraju, Gimnazjum nr 1 im. Świętej Królowej Jadwigi w Biłgoraju, Gimnazjum im. Jana Pawła II w Księżpolu, Gimnazjum w Dąbrowicy, Gromadzie i Dereźni.

Natomiast reprezentanci szkół ponadgimnazjalnych to uczniowie: Zespołu Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących, Regionalnego Centrum Edukacji Zawodowej, Liceum Ogólnokształcącego im. ONZ, Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego im. Papieża Jana Pawła II, Zespołu Szkół Budowlanych i Ogólnokształcących, Zespołu Szkół Leśnych.

Konkurs składał się z dwóch etapów. W pierwszym, drużynowym uczestniczyli wszyscy uczniowie. Polegał on na rozwiązaniu testu opracowanego przez Piotra Kiełbasę – członka Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego.

Komisja konkursowa wyłoniła w każdej kategorii zespoły uczniowskie z najwyższą liczbę punktów.

Szkoły podstawowe: I miejsce – Maria Duer, Zuzanna Kimak, Mateusz Obszański z SP w Dereźni (opiekun Małgorzata Palikot), II miejsce – Karolina Rak, Anna Pędziwiatr, Adrian Stafisz z SP w Księżpolu (opiekun Tomasz Żuk), III miejsce – Karolina Kłodnicka, Natalia Kołodziej, Monika Dzierżanowska z SP w Gromadzie (opiekun Agata Tworek)

Gimnazja: I miejsce – Agnieszka Rębacz, Kinga Rarata, Kornelia Antosz z Gimnazjum w Dereźni (opiekun Małgorzata Palikot), II miejsce – Angelika Rak, Małgorzata Maciocha, Miłosz Ostasz z Gimnazjum w Księżpolu (opiekun Tomasz Żuk), III miejsce – Magdalena Małysz, Katarzyna Rapa, Julia Kiełbasa z Gimnazjum w Gromadzie, (opiekun Agata Tworek).

Szkoły ponadgimnazjalne: I miejsce – Amadeusz Świta, Marcin Stręciwilk, Szymon Brodziak z Katolickiego Liceum Ogólnokształcącego im. Papieża Jana Pawła II w Biłgoraju (opiekun Kinga Birut-Solak), II miejsce – Klaudia Panasik, Katarzyna Różańska, Katarzyna Tworek z Liceum Ogólnokształcącego im. ONZ w Biłgoraju (opiekun Mirosław Obszański) i Aleksandra Kołpa, Krystian Koman, Konrad Koman z Zespołu Szkół Budowlanych i Ogólnokształcących w Biłgoraju (opiekun Dariusz Pyzio), III miejsce – Ewa Ćwikła, Patrycja Habza, Mariola Stępień z Zespołu Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Biłgoraju (opiekun Beata Pieczonka)

W rywalizacji indywidualnej uczestniczyli uczniowie, którzy uzyskali największą liczbą punktów w etapie pisemnym. Ta część zmagań konkursowych prowadzona przez Andrzeja Czacharowskiego – wiceprezesa Oddziału PTTK w Biłgoraju i Dariusza Pyzio członka Zarządu Oddziału PTTK w Biłgoraju polegała na rozpoznawaniu miejsc o szczególnych walorach kulturowych i przyrodniczych Ziemi Biłgorajskiej.

Indywidualni zwycięzcy II etapu:

Szkoły podstawowe: I miejsce – Karolina Kłodnicka (SP Gromadzie), II miejsce – Anna Pędziwiatr (SP w Księżpolu), III miejsce – Zuzanna Kimak (SP w Dereźni), IV miejsce – Mateusz Obszański (SP w Dereźni), V miejsce – Maria Duer (SP w Dereźni)

Gimnazja: I miejsce – Małgorzata Maciocha (Gimnazjum w Księżpolu), II miejsce – Kinga Rarata (Gimnazjum w Dereźni), III miejsce – Angelika Rak (Gimnazjum w Księżpolu), IV miejsce – Magdalena Małysz (Gimnazjum Gromadzie), Kornelia Antosz i Agnieszka Rębacz (Gimnazjum w Dereźni)

Szkoły ponadgimnazjalne: I miejsce – Agnieszka Okoń (RCEZ w Biłgoraju), II miejsce – Szymon Brodziak (KLO w Biłgoraju), III miejsce – Aleksandra Kołpa (ZSBiO w Biłgoraju), IV miejsce – Klaudia Panasik (LO im. ONZ w Biłgoraju), V miejsce – Amadeusz Świta (KLO w Biłgoraju)

Nagrody książkowe zwycięzcom, pamiątkowe dyplomy i podziękowania dla nauczycieli wręczyły Celina Skromak, dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Biłgoraju i Zofia Bielak, dyrektor ZSPiG im. Jana Pawła II w Dereźni.

Uczestnicy wykazali się ogromną wiedzą na temat swojego regionu. Dowodzi to, że wnikliwie zapoznali się z literaturą przedmiotu. Pogłębili wiadomości i umiejętności w zakresie geografii, historii, przyrody, zabytków, tradycji i zasłużonych postaci Ziemi Biłgorajskiej.

Małgorzata Palikot

Najpiękniejsze ozdoby świąteczne”

Wśród ozdób zgłoszonych na konkurs bożonarodzeniowy „Na tradycyjne ozdoby świąteczne”znalazły się przepiękne tradycyjne słomkowe pająki, kolorowe łańcuchy z bibuły i pachnące ozdoby piernikowe. Uczestnicy wykonali też barwne choinki, bombki, anioły, stroiki świąteczne i szopki. Na konkurs wpłynęło 130 prac.

Komisja w składzie: Dorota Skakuj, dyrektor Muzeum Ziemi Biłgorajskiej, Zofia Nizio, dyrektor Gminnej Biblioteki Publicznej w Biłgoraju z/s w Soli oceniała prace w dwóch kategoriach wiekowych z podziałem na ozdoby tradycyjne i artystyczne.

W kategorii przedszkola i klasy I-III za ozdoby tradycyjne I nagrodę zdobyła praca Jakuba Bielaka z kl. II ZSPiG w Dąbrowicy i Wiktorii Micyk z kl. I Szkoły Podstawowej w Smólsku, II nagrodę otrzymali Anita Truba z kl. II w Dąbrowicy i Jakub Budzyński z przedszkola w Korczowie, III nagroda przypadła dla Igi Szymczyk z kl. O Szkoły Podstawowej w Woli Dereźniańskiej. Wyróżnienia przyznano: Roksanie Welc, kl. I Szkoły Podstawowej w Starym Bidaczowie, Wiktorii Małysza z kl. III w Ciosmach, Mai Rataj, kl. I w Ciosmach, Dawidowi Smoter, kl. 0 w ZSPiG w Hedwiżynie, Bartłomiejowi Kołodziejowi z przedszkola w Korczowie, Aleksandrze Odrzywolskiej, kl. 0 i Filipowi Odrzywolskiemu z kl. I w Korytkowie Dużym, Gabrielowi Senderek z kl. I w Smólsku i za pracę zbiorową dzieciom z Ogniska Artystycznego w Soli.

W kategorii ozdoby artystyczne I nagrodę otrzymał Szymon Obszański z przedszkola w Dąbrowicy, II nagrodę Mateusz Pińciurek z kl. I w Hedwiżynie, a III nagrodę zdobyli: Szymon Mazurek z przedszkola w Korczowie i Róża Kapuśniak z kl. III w Smólsku. Wyróżniono prace: Barbary Piestrzeniewicz z Bidaczowa Starego, Kamili Habza , kl. III w Bukowej, Anity Obszańskiej, kl.III w Ciosmach, Bartłomieja Węzka i Maksymiliana Mroza, z kl. II w Dereźni, Zuzanny Skrzypa, kl. I w Gromadzie, dzieci z Ogniska Artystycznego w Gromadzie - praca zbiorowa, Kryspina Furlepy z kl. 0 w Hedwiżynie, Norberta Żołnierczyka z przedszkola w Korytkowie Dużym, Alicji Kulik z kl. I w Smólsku, Patrycji Okoń z kl. II w Smólsku, Mikołaja Kowala z kl. III w Smólsku, Patryka Tochowicza z kl. III w Smólsku.

W kategorii klasy IV –VI i gimnazjum za ozdoby tradycyjne I nagrodę zdobyła praca Zuzanny Rapa z kl. V w Gromadzie, II nagrodę przyznano Aleksandrze Myszak z kl. II gimnazjum w Bukowej i Wioletcie Grabias z Woli Dereźniańskiej, a III nagrodę zdobyła Martyna Okoń z kl. VI w Smólsku. Wyróżnienia otrzymały: Izabela Małek z kl. IV w Bukowej i Wiktoria Sałaban z kl. II gimnazjum w Hedwiżynie.

W kategorii ozdób artystycznych pierwszą nagrodę zdobył Szymon Karp z kl. V w Bidaczowie Starym, II nagrodę otrzymała Klaudia Zygmunt z kl. VI w Bukowej, a III nagrodę otrzymały Anna Bednarz z kl. I gimnazjum w Korczowie i Anna Grabek z kl. V w Smólsku. Wyróżnieniono prace: Amelii Furgała z kl. VI i Manuela Lourassi z kl. V szkoły w Woli Dereźniańskiej, Moniki Dziduch, kl. VI w Korczowie i Kingi Paluch, kl. V w Dąbrowicy.

Wszystkim uczestnikom dziękujemy za udział w konkursie świątecznym, a laureatom serdecznie gratulujemy. Ozdobami świątecznymi wykonanymi przez uczestników konkursu została udekorowana choinka w Sali Konferencyjnej Urzędu Gminy w Biłgoraju.

Celina Skromak

Boże Narodzenie

Podobnie jak przed Świętami Wielkiej Nocy wcześniej trzeba było przygotować się do „godnych świąt". Wyrobić wędliny, napiec ciast, zrobić ozdoby na choinkę, wysprzątać chałupę i obejście.

Ważnym dniem była Wigilia. Wszyscy wstawali rano, bo w tym dniu nie wolno było się lenić. Wykonywano tylko niezbędne prace, które nie wymagały użycia ostrych narzędzi. Dobrą wróżbą na przyszły rok było to, że w Wigilię pierwszy do domu wszedł mężczyzna, dlatego w tym dniu kobiety nie chodziły po wsi.

Najważniejsza w Wigilię była kolacja nazywana „pośnikiem". W sieni lub w izbie, gdzie jedzono „pośnik" stawiano snopek zboża. Najpierw na stół kładziono siano, a na nim dopiero lniany obrus. Zostawiano zawsze miejsce dla niespodziewanego gościa.

Gospodarz łamał opłatek, który smarował miodem i podawał każdemu z domowników. Następnie dzielono się opłatkiem i składano sobie życzenia doczekania kolejnych świąt w zdrowiu i szczęściu.

Wieczerzę spożywano z jednej miski. Obowiązywały postne potrawy przygotowane na lnianym oleju , np. kapusta z grochem i suszonymi grzybami, śledzie, kluski z makiem, ryba smażona, barszcz z uszkami, kasza gryczana, racuchy i kompot z suszu.

Po posiłku gospodarz szedł do obory, aby nakarmić bydło opłatkiem na pamiątkę ich obecności przy narodzinach Jezusa. Wierzono także, że o północy zwierzęta mówią ludzkim głosem. Nikt tego jednak nie słyszał, bo wszyscy wtedy udawali się do kościoła na Pasterkę.

Dzień Bożego Narodzenia spędzano w domu, odpoczywając i jedząc tłusto i bogato. W gości udawano się dopiero w Szczepana. W tym dniu w kościołach święci się owies, który wierni sypią na siebie i księdza. Kawalerowie zaś idąc do panien zabierali ze sobą owies w woreczkach, który następnie rozrzucali w ich domach na dowód swoich uczciwych zamiarów.

Okres od św. Szczepana do Trzech Króli był czasem kolędowania. Zajmowała się tym głównie młodzież męska. Kolędnicy chodzili od domu do domu, często byli zapraszani przez gospodarzy i sowicie ugoszczeni. Za swoje śpiewanie i życzenia dostawali głównie poczęstunek lub drobne pieniądze.

Anna Grabias, Patrycja Łubiarz

„Współpracujemy profesjonalnie" w Gminie Biłgoraj

Od początku 2014 roku Gmina Biłgoraj realizuje projekt „Współpracujemy profesjonalnie!" mający na celu poszerzenie zakresu współpracy pomiędzy administracją publiczną a środowiskiem pozarządowym Gmin: Biłgoraj, Frampol, Zwierzyniec oraz Lubycza Królewska. W ramach projektu przedstawiciele gmin wraz z przedstawicielami organizacji pozarządowych opracowali samoocenę obecnej jakości współpracy JST i NGO, a także wdrażają odpowiednie Standardy, mające na celu tę współpracę poprawić.

Obecnie w Gminie Biłgoraj trwają prace nad czwartym Standardem, dotyczącym **realizacji zadań publicznych z wykorzystaniem form niefinansowych**. W ubiegły piątek (12 grudnia 2014 r.) odbyło się spotkanie warsztatowe, na którym przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz samorządu dyskutowali nad ostatecznym kształtem Standardu.

Do tej pory opracowano w Gminie Biłgoraj Standardy następującej treści:
- Wzajemne informowanie się JST i NGO o planach, zamierzeniach i kierunkach działań
- Prowadzenie konsultacji założeń projektów i aktów normatywnych, zasad realizacji innych przedsięwzięć
- Realizacja zadań publicznych z wykorzystaniem form finansowych

Projekt„Współpracujemy profesjonalnie!"zakończy się 30 czerwca 2015 roku. Do tego czasu w każdej z czterech Gmin zostanie uchwalonych po 6 Standardów. Wszystkie działania przewidziane w projekcie są bezpłatne. Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Szczegółowe informacje o projekcie dostępne są na stronie **www.gminabilgoraj.pl** w zakładce „Organizacje pozarządowe" oraz pod numerem tel. 84 688 28 38.

UG Biłgoraj

WYDARZENIA

„Jeżeli zapomnimy o Nich...” - pokaz filmu z udziałem gminnych zespołów

11 października w kinie BCK odbył się pokaz filmu „Jeżeli zapomnimy o Nich...”, opowiadającego o rzezi wołyńskiej. Mordzie blisko tysiąca Polaków w Ostrówkach i Woli Ostrowieckiej. Była to specjalna projekcja dla osób z terenu powiatu, które brały udział w zdjęciach na planie filmowym w Smólsku. Film opowiada o historii masowej akcji przeciwko ludności polskiej przeprowadzonej przez Ukraińską Powstańczą Armię (UPA) na Wołyniu. Część zdjęć do filmu kręcona była w Smólsku, a w nagraniach wzięli udział mieszkańcy Smólska, uczniowie Szkoły Podstawowej w Smólsku, członkowie zespołów działających przy Biłgorajskim Centrum Kultury oraz nasze gminne zespoły: zespół z Bukowej, z Rudy Solskiej, z Bidaczowa, z Korczowa, z Dereźni, Soli i Hedwiżyna. Po projekcji odbyło się spotkanie z producentami i reżyserem filmu Adamem Sikorskim, a poszczególne grupy biorące udział w nagraniach otrzymały egzemplarz filmu na pamiątkę.

Koncert Chóru z Korytkowa Dużego w Goraju

Jak co roku w październiku Chóry z terenu Ziemi Biłgorajskiej spotkały się w Goraju na koncercie pt. „Królowej Anielskiej Śpiewajmy”, w którym biorą udział Chóry z terenu Ziemi Biłgorajskiej. W tym roku z repertuarem maryjnym wystąpiło 7 chórów: Chór Męski Ziemi Biłgorajskiej „Echo”, Chór Kameralny Parafii pw. św. Jerzego w Biłgoraju, Chór „Cordis” Parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Biłgoraju, Chór Parafii pw. św. Marii Magdaleny w Biłgoraju, Chór Parafii św. Jana Nepomucena i M-GOK we Frampolu, Chór Parafii św. Bartłomieja w Goraju oraz Chór Parafii p.w. Matki Bożej Bolesnej w Korytkowie Dużym, który również działa przy Gminnym Ośrodku Kultury w Biłgoraju.

Zespół „Jarzębina” z Bukowej nagrodzony przez Starostę Biłgorajskiego

22 października w sali konferencyjnej Starostwa Powiatowego w Biłgoraju wyróżnienia z rąk Starosty Biłgorajskiego Mariana Tokarskiego odebrali twórcy kultury z poszczególnych gmin powiatu. Ludzie, którzy angażują się w działalność kulturalną na rzecz swojego środowiska lokalnego, gmin i powiatu. Z Gminy Biłgoraj takie wyróżnienie otrzymał zespół śpiewaczo-obrzędowy „Jarzębina” z Bukowej za 40 -letnią działalność na rzecz kultury Ziemi Biłgorajskiej. Utworzony w 1974 roku zachwyca wielogłosowym śpiewem oraz niezwykłym kunsztem teatralnym. Rozsławia Gminę Biłgoraj, zdobywając zaszczytne nagrody i wyróżnienia na konkursach, przeglądach i festiwalach.

Kapela Ludowa „Krążałka” w BCK

Miasto i Gmina Biłgoraj rokrocznie współpracują przy przygotowaniu uroczystości obchodów Złotych Godów. 29 października b.r. w Biłgorajskim Centrum Kultury odbyła się uroczystość Złotych Godów par małżeńskich z terenu miasta i gminy Biłgoraj. Burmistrz Biłgoraja i Wójt Gminy Biłgoraj przygotowali dla jubilatów stosowne listy gratulacyjne i wręczyli pamiątkowe upominki. Dla wszystkich gości w części artystycznej zaprezentowały się przedszkolaki i zagrała kapela ludowa „Krążałka”.

Zespół Śpiewaczy z Rudy Solskiej wystąpił w Zamościu

28 listopada b.r. Zespół Śpiewaczy z Rudy Solskiej wystąpił w Zamojskim Domu Kultury. Koncertował na zaproszenie organizatorów z okazji uroczystych obchodów Jubileuszu 50 - lecia działalności tej instytucji. Zaproszenie na uroczystość wiązało się z wcześniejszą działalnością Zamojskiego Domu Kultury w Zamościu, który w latach 1975 - 1998 pełnił rolę Wojewódzkiego Domu Kultury i czas ten zaznaczył się owocną współpracą z naszymi zespołami, a szczególnie z Zespołem Śpiewaczym z Rudy Solskiej i z zespołem śpiewaczo – obrzędowym „Jarzębina” z Bukowej.

Celina Skromak

Nadchodzące wydarzenia
(styczeń –marzec 2015r.)

- 25 styczeń 2015r. – **Gminny Przegląd Kolęd i Pastorałek w Hedwiżynie**

Organizator: ***Gminny Ośrodek Kultury w Biłgoraju, OSP w Hedwiżynie, ZSPiG w Hedwiżynie, Mieszkańcy Hedwiżyna***

- Luty 2015r. – **Ogólnopolski Konkurs Recytatorski dla uczniów Szkół Podstawowych i Gimnazjów**

Organizator: ***Gminny Ośrodek Kultury w Biłgoraju***

- Marzec 2015r. – **VI Międzyszkolne Konfrontacje Teatralne w Smólsku**

Organizator: ***Gminny Ośrodek Kultury w Biłgoraju***

GMINA BIŁGORAJ

GMINNY OŚRODEK KULTURY W BIŁGORAJU